

Sinonīmu un radniecīgo vārdu kluču komplekts.

Materiāls paredzēts sagatavošanas un sākumskolas vecuma bērnu vārdu krājuma paplašināšanai, precizēšanai, kā arī lasītprasmes uzlabošanai.

Spēles didaktiskais mērķis :

- praktiski darbojoties, no liela vārdu klāsta izvēlēties noteiktā vārda sinonīmus, veidojot četru vārdu sinonīmu rindu;
- precīzi pierakstīt sinonīmu rindu;
- sinonīmu rindas vārdus iesaistīt vārdu savienojumos un saistītā tekstā.

Spēle sastāv no īpašības vārdu sinonīmu rindas (4 klucīši), no darbības vārdu sinonīmu rindas (4 klucīši), kā arī divu darbības vārdu sinonīmu rinda (vieglāka grūtības pakāpe).

Spēlē ir arī radniecīgu vārdu rinda no četriem vārdiem (4 klucīši).

Radniecīgo vārdu rinda ir veidota tā, lai varētu veikt papilduzdevumus gan nostiprinot zināšanas par vārdšķirām, gan vārdu sastāvu, gan arī paplašināt, pilnveidot un precizēt izglītojamo vārdu krājumu.

Uzdevumi

Darbības vārdu sinonīmi (divi vārdi rindā)

1. Novietot klucīšus tā, lai veidotos darbības vārdu sinonīmi, piemēram, *lutināt – lolot, līmēt – lipināt*.
2. Darbības vārdus nenoteiksmē pārveidot tagadnes, pagātnes, nākotnes formā.
3. Veidot vārdu savienojumus un teikumus, izvēloties darbības vārda laiku, personu un skaitu, piemēram, *es lutinu; tu lutini; viņš, viņa lutina; mēs lutināsim; jūs lutināsi*.
4. Izveidot divus saturiski savstarpēji saistītus teikumus, izmantojot dotos darbības vārdu sinonīmus.

Piemērs. *Jānim patīk līmēt dažādus modeļus. Viņš ar prieku lipina arī daudzveidīgas figūras.*

Darbības vārdu sinonīmu rinda (četri vārdi rindā)

1. Savietot četrus klucīšus, lai veidotos darbības vārdu sinonīmu rinda. Piemērs. *Žēloties, gausties, sūdzēties, sūroties.*

2. Veidot dažādas darbības vārda laika un personas formas.
3. Visus darbības vārdu sinonīmu rindas vārdus iesaistīt teikumos, veidojot stāstiņu.
Piemērs. *Vistiņa gāja pie saimnieka žēloties par gailīti. Viņa sūdzējās par savainojumu, bet nevienam nepatika, ka vistiņa sūrojas un gaužas.*

Lietvārdu sinonīmu rinda

1. Savieto četrus klucīšus, lai veidotos sinonīmu rinda.
Piemērs. *Rika, ņuka, rieciens, šķēle.*
2. Sadomāt lietvārdiem atbilstošus īpašību vārdus.
Piemērs. *Bieza rika, prāva ņuka, smaržīgs rieciens, liela šķēle.*
3. Visus sinonīmu rindas vārdus iesaistīt teikumos, lai veidotos stāstiņš.
Piemērs. *Tēvs nogrieza biezu riku tikko izceptās maizes. Prāva ņuka tika arī vectētiņam. Bērni priecājās par smaržīgo riecienu. Vai viņi varēs apēst lielo maizes šķēli?*

Īpašības vārdu sinonīmu rinda.

1. Savieto četrus klucīšus, veidojot īpašības vārdu sinonīmu rindu. Piemērs. *Liels, prāvs, dižens, varens.*
2. Sadomāt īpašības vārdiem atbilstošus lietvārdus.
Piemērs. *Liels darbs, prāvs ieguldījums, dižens panākums, varens sasniegums.*
3. Iesaistīt izveidotos vārdu savienojumus teikumos vai saturiski saistītā stāstiņā.
Piemērs. *Sportisti treniņos veic lielu darbu. Prāvu ieguldījumu sniedz arī treneri. Diženus panākumus var gūt tikai izcili sportisti. Visi lepojamies ar viņu varenajiem sasniegumiem.*

Radniecīgie vārdi

- Lietvārdi
- Darbības vārdi
- Īpašības vārdi
- Lietvārdu pamazināmā forma.

1. Savietot četrus klucīšus, lai veidotos radniecīgu vārdu virkne. Piemērs. *Doma, domiņa, domāt, domīgs.*
2. Noteikt radniecīgo vārdu sastāvu (sakni, galotni, priedēkli, piedēkli).
3. Papildināt doto radniecīgo vārdu rindu ar vēl citiem radniecīgiem vārdiem.
Piemērs. *Svilpe, svilpīte, svilpt, svilpojošs, svilpiens, svilpavnieks, uzsvilpt, svilpējs, svilpošana.*

Darbības vārdu sinonīmi (divi sinonīmi rindā)

Prātot, domāt	Risināt, rēķināt
Smērēt, ziest	Saudzēt, taupīt
Graut, brucināt	Krāmēt, kraut
Gatavot, vārīt	Dejot, dancot
Ūjināt, saukt	Kārtot, uzkopt
Dzenāt, gaiņāt	Sniegt, dot
Lakt, dzert	Liekt, locīt
Šķirstīt, lapot	Burzīt, gumzīt
Mācīt, skolot	Līmēt, lipināt
Kāsēt, klepot	Gribēt, vēlēties
Mānīties, melot	Dēstīt, stādīt
Lobīt, lupināt	Lolot, lutināt

Darbības vārdu sinonīmu rinda (četri vārdi rindā)

Ēst, mieloties, našķoties, cienāties	Skriet, joņot, nesties, drāzties
Runāt, plāpāt, čalot, tērzēt	Skatīties, lūkoties, vērties, raudzīties
Nemt, tvert, ķert, grābt	Aicināt, lūgt, saukt, vadināt
Plūkt, raut, šķīt, plēst	Kaitināt, ķircināt, tracināt, ērcināt
Žēloties, gausties, sūdzēties, sūroties	Grežnot, rotāt, pušķot, izdaiļot
Ziņot, vēstīt, paziņot, informēt	Slavēt, lielīt, cildināt, daudzināt
Taisīt, meistarot, gatavot, darināt	Joņot, auļot, lēkšot, aulekšot
Blēņoties, aušoties, niekoties, muļķoties	Mest, sviest, lingot, lidināt
Pūst, šalkt, šalkot, vējot	Raudāt, pinkšķēt, šņukstēt, elsot
Runāt, mēļot, čalot, tērzēt	Kliegt, bļaut, brēkt, aurot
Iet, tecēt, čāpot, tipināt	Griezties, riņķot, mutuļot, virpuļot
Skatīties, vērot, lūkoties, vērties	Rīkot, komandēt, pavēlēt, organizēt

Lietvārdu sinonīmu rinda

Šķipsna, sproga, cirta, loka	Māja, celtnē, ēka, nams
Šausmas, drausmas, baismas, briesmas	Dzīvoklis, mājoklis, mītne, mājvieta
Ēdnīca, ēstuve, kafejnīca, bistro	Strauts, tērcē, urga, avots
Krēsls, ķebulis, taburete, sols	Ēna, ēnaine, paēna, pakrēslis
Brīdis, brīšņiņš, mirklis, moments	Attēls, ilustrācija, bilde, portrets
Alga, atalgojums, maksa, izpeļņa	Kliedziens, brēciens, rēciens, blāviens
Klepus, kāss, kreķšķis, kremšķis	Ķekatnieki, budēļi, ķekatas, čigāni
Strīds, ķilda, kašķis, ķīviņš	Liksta, bēda, ķibeļe, ķeza
Meitene, meitēns, skuķis, knīpa	Palaidnis, negantnieks, blēņdaris, nerātnis
Pārtika, uzturs, ēdiens, ēdamais	Profesija, arods, amats, specialitāte
Rieciens, šķēle, ņuka, rika	Rīkste, žagars, pīcka, vica
Runga, milna, vāle, nūja	Sainis, paka, vīstoklis, pauna

Īpašības vārdu sinonīmi

Paklausīgs, klausīgs, rātns, pakļāvīgs	Grumbuļains, negluds, bedrains, nelīdzens
Mītrs, mikls, valgs, drēgns	Mierīgs, rāms, lēns, rimts
Mazs, maziņš, sīks, niecīgs	Maigs, mīlīgs, liegs, glāsains
Ļauns, ļaunprātīgs, slikts, nelāgs	Liels, prāvs, dižens, varens
Ķēmīgs, ērmīgs, spocīgs, jancīgs	Kluss, vājš, vārgs, neskanīgs
Kautrīgs, bikls, kaunīgs, nedrošs	Karsts, dedzinošs, svelmains, tveicīgs
Jocīgs, smieklīgs, jokains, ērmīgs	Izglītots, mācīts, skolots, zinīgs
Īslaicīgs, neilgs, īss, pārejošs	Īgns, īdzīgs, nīgrs, sapīcis
Bailīgs, glēvs, mazdūšīgs, glēvulīgs	Dusmīgs, sapīcis, pikts, nikns
Brīnišķīgs, burvīgs, apburošs, debešķīgs	Bēdīgs, sērīgs, skumjš
Ātrs, veicīgs, žīgls, steidzīgs	Aplams, nepareizs, kļūmīgs, maldīgs
Patīkams, tīkams, jauks, pievilcīgs	Pliekans, sājš, salkans, šķebīgs

Radniecīgie vārdi

Salīgs, salt, salīņš, sals	Sapņains, sapņot, sapnītis, sapnis
Starains, starot, stariņš, stars	Rakstains, rakstīt, rakstiņš, raksts
Krēslains, krēslot, krēsliņa, krēsla	Domīgs, domāt, domiņa, doma
Pakalpīgs, kalpot, kalpiņš, kalps	Smaidīgs, smaidīt, smaidiņš, smails
Salds, saldināt, saldumiņš, saldums	Malējais, apmalot, maliņa, mala
Spalvains, apspalvot, spalviņa, spalva	Miegains, miegoties, miedziņš, miegs
Izkalts, kalt, kalējiņš, kalējs	Ziedošs, ziedēt, ziediņš, zieds
Svilpojošs, svilpt, svilpīte, svilpe	Sakņains, iesakņoties, saknīte, sakne
Ārstniecisks, ārstēt, ārstiņš, ārsts	Izlietots, lietot, lietiņa, lieta
Auklējams, auklēt, auklīte, aukle	Dziedošs, dziedāt, dziedātājiņš, dziedātājs
Sulīgs, sulot, suliņa, sula	Zvērīgs, zvērot, zvēriņš, zvērs
Rotaļīgs, rotaļāties, rotaļiņa, rotaļa	Dzeloņains, dzelt, dzelonītis, dzelonis

Aiva Birzkopa

Rīgas sākumskolas “Valodiņa” logopēde

Cena ar PVN 30.25

Cena bez PVN 25.00